

12. DYLEMATY EWOLUCJI

Cele lekcji – wymagania ogólne

- ◆ analiza i interpretacja chrześcijańskiej koncepcji antropogenezy;
- ◆ zdobywanie wiedzy potrzebnej do wykazania, że nauki empiryczne nie stoją w sprzeczności z teologią.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń:

- ◆ dostrzega związki między teorią Wielkiego Wybuchu a biblijnym opisem stworzenia świata;
- ◆ rozpoznaje różnicę między kreacjonizmem a ewolucjonizmem;
- ◆ swoimi słowami omawia teorię inteligentnego projektu.

Wartości

- ◆ doświadczenie korelacji między Biblią a odkryciami naukowymi.

Propozycja realizacji

Wprowadzenie

Nauczyciel nawiązuje do wcześniejszych lekcji na temat powstania świata i człowieka. Następnie stawia kluczowe pytanie lekcji: Czy teorie naukowe stoją w opozycji wobec chrześcijańskiej wizji antropogenezy (gr. *anthropos* – człowiek, *genesis* – pochodzenie)? Nauczyciel zachęca uczniów, aby wymienili informacje na temat powstania świata i człowieka, o których dowiedzieli się na lekcjach biologii, fizyki i geografii. Wśród nich pojawiają się: teoria Wielkiego Wybuchu i teoria ewolucji, które w toku lekcji staną się punktem odniesienia przy pokazywaniu wzajemnego uzupełniania się teologii i nauk empirycznych.

Rozwinięcie tematu

Metoda – rozmowa kierowana. Nauczyciel pyta uczniów, czym jest ewolucja (proces zmian zachodzących w czasie). Wyjaśnia, że ewolucja biologiczna to

zmiany cech całych grup organizmów następujące z biegiem pokoleń. Teoria ewolucji zakłada, że pierwotny człowiek przypominał szympansa. Z czasem ewoluował, czyli rozwinął się: stanął wyprostowany na dwóch nogach, stracił część owłosienia, zaczął coraz lepiej wykorzystywać myślenie racjonalne itp.

Biblia mówi o powstaniu człowieka, jednak nie opisuje dokładnie, jak wyglądał. Pamiętajmy, że Pismo Świąte nie jest encyklopedią naukową.

Biblia wspomina sześć dni stwarzania świata. Nie może się to kłócić z nauką, która wylicza ery i okresy powstawania świata. Dni są w Biblii jednostką symboliczną. Jeśli nałożymy je na etapy, wyznaczone przez odkrycia naukowe – antropogeneza układa się w logiczną całość.

Dzień / etap	Nauka teologiczna	Nauki empiryczne – teoria Wielkiego Wybuchu
1	Powstanie światłości	Światłość, ciepło
2	Stworzenie kosmosu i planet	Utworzenie skupisk materii w kosmosie
3	Powstanie lądu i zbiorników wodnych	

Podsumowanie: naukę można pogodzić z wiarą. Nawet w teoriach naukowych nie odrzuca się istnienia i działalności Boga. Nauka wyjaśniła wiele zagadnień, o których czytamy w Biblii.

Nauczyciel prosi uczniów o samodzielne odczytanie tekstu katechizmu *Youcat* z ramki *Kościół naucza* na s. 74 i wyjaśnienie różnicy między ewolucjonizmem a kreacjonizmem.

Podsumowanie: małpa jest zwierzęciem, zatem nie posiada duszy. Nawet jeśli człowiek powstał w drodze ewolucji, w jakiś sposób otrzymał duszę. Nawet Darwin, uznający się za ateistę, przyznał, że ktoś musiał mieć nad tym nadzór i w odpowiednim momencie obdarzyć człowieka duszą. Nie można zakładać rozdarcia między naukami przyrodniczymi i teologią. Wiara wychodzi naprzeciw wynikom badań i hipotezom nauk przyrodniczych.

Metoda – miniwykład. Nauczyciel wyjaśnia koncepcję inteligentnego projektu (ang. *Intelligent design*), która zakłada istnienie siły wyższej, nawet gdy ktoś nie uznaje osobowego Boga. Można wykorzystać elementy puzzli, które – podrzucone do góry – nie ułożą się same w logiczną całość. Podobnie jest z powstaniem świata i człowieka.

Podsumowanie: musiał istnieć ktoś (względnie: siła wyższa), kto oddziałał na poszczególne atomy, przysunął je i doprowadził do tego, że wybuchły.

Zakończenie

Biblia opisuje proces powstania świata i człowieka. Ten opis nie stoi w sprzeczności z odkryciami nauk empirycznych, np. z teoriami ewolucji i Wielkiego Wybuchu. Nauka Kościoła przyjmuje, że dusza jest stworzona bezpośrednio przez Boga, jednak nie odrzuca możliwości ewolucji ludzkiego ciała.

Notatka

Notatka tworzona na bieżąco przy podsumowaniu poszczególnych etapów lekcji.

Korelacja z edukacją szkolną

- ◆ biologia – teoria ewolucji;
- ◆ etyka – teoria inteligentnego projektu;
- ◆ geografia – powstanie świata i człowieka, teoria Wielkiego Wybuchu.